

Lajer
Ügyvédi
Iroda

Az Európai Unió Bírósága elévüléssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlata, annak várható hatása a magyar joggyakorlatra és más tagállami bíróságok reakciói

MJE Konferencia

2026. április 16.

Amit eddig tudunk:

Az elévülés a polgári jog egyik alapintézménye. Fő célja, hogy a jogviszonyok ne maradjanak örökké lezáratlanok. (pl. BH 2023/222.)

*Az elévülés a jogi béke elérésének **alkotmányos** eszköze. A jogi béke, mint alkotmányos érték megelőzheti akár az igazságosságra törekvés elvét is. (pl. 11/1992. (III. 5.) AB határozat)*

Ami most lesz téma:

1. *Az elévülés kérdésének uniós szabályozása / szabályozhatósága.*
2. *Az EUB álláspontra az elévülésről.*
3. *Az EUB C-679/24. sz. ügyben hozott ítéletének értékelése a magyar jogra figyelemmel.*
4. *Az EUB újabb elévülési joggyakorlatára történt tagállami felsőbbbírósági reakciók*

Elévülés az elsődleges uniós jogban

Jogvesztő keresetindítási határidők

az **EUMSZ 263. cikk (6) bekezdése** szerint a megsemmisítési pert az aktus közzétételét követő **két hónapon belül (+14 nap)** kell megindítani, és

az **EUMSZ 265. cikk (2) bekezdése** szerint, ha a mulasztó uniós intézmény a felhívását követő két hónapon belül nem reagál, akkor a **mulasztási per további két hónapon belül** indítható meg.

Elévülés az elsődleges uniós jogban

EUMSZ „340. cikk (2) Szerződésen kívüli felelősség esetén az Unió **a tagállamok jogában közös általános elveknek megfelelően** megtéríti az intézményei vagy alkalmazottai által feladataik teljesítése során okozott károkat.”

(3) Jegyzőkönyv az Európai Unió Bírósága Alapokmányáról

46. cikk

A szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben az Unió elleni eljárás megindításának joga **az erre okot adó esemény felmerülésétől számított öt év alatt évül el.** Az elévülés **megszakad**, ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be, vagy ha a károsult fél az eljárás megindítása előtt követelésével az Unió megfelelő intézményéhez fordult. Ez utóbbi esetben az eljárást az Európai Unió működéséről szóló szerződés **263. cikkében** előírt két hónapos határidőn belül kell megindítani; adott esetben Európai Unió működéséről szóló szerződés **265. cikke** második bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

Elévülés az elsődleges uniós jogban

Az Alapokmány 46. cikk EUB általi értelmezése:

C-51/05. P. sz. ügy

Az elévülési idő kezdete **csak objektív szempontokon alapulhat**, mert a szubjektív megközelítés sérthetné a jogbiztonság elvét (59-61. pont).

C-282/05. P. sz. ügy

A kárigény elévülésének kezdete nem a károsító aktus megsemmisítésének időpontjától függ, hanem **a kár bekövetkezésének időpontjától** (29-31. pont): *„Az elévülés kezdete szempontjából közömbös ugyanis, hogy a Közösség jogellenes magatartását bírósági határozat állapította meg.”*

Az uniós jog és a polgári jogi elévülés

- A másodlagos jogalkotás (rendelet, irányelv) keretei: **hatáskör-átruházás, szubszidiaritás, arányosság** (EUSZ 5. cikk, 2. sz. jegyzőkönyv).
- Polgári jogi szabályokra **nincs uniós hatáskör.**
- A **fogyasztóvédelem** az EUMSZ 4. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján **megosztott hatáskör.**
- Megosztott hatáskör = Az Unió és a tagállamok is alkothatnak jogot, de a tagállamok csak olyan mértékben, **amilyen mértékben az Unió nem gyakorolta a hatáskörét** (EUMSZ 2. cikk (2) bekezdés).

Magyar vonatkozású előzetes döntéshozatali eljárások az elévülésről:

1. *Lezárt: **C-679/24.**, 2026.3.19.; a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság kezdeményezésére*
2. *Folyamatban: **C-285/25.** szám alatt a Gyulai Törvényszék, mint elsőfokú bíróság kezdeményezésére*
3. *Folyamatban: **C-351/25.** szám alatt a Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság kezdeményezésére*

EUB joggyakorlat értelmezése

A magyar diákok szövegértése minden várakozást alulmúlt a kompetenciamérésen Fiatalok tömegei kerülnek ki úgy az iskolából, hogy valószínűleg felnőttként sem lesznek képesek betanított munkán kívül bármi másra alkalmassá válni – mutatta ki a friss kompetenciamérés. https://hvg.hu/itthon/20230726_Minden_varakozast_alulmult_a_diakok_kompetenciamerese

„Minél idősebbek, annál rosszabb a helyzet” – ezért van a diákok szövegértése mélyponton a magyartanár szerint https://eduline.hu/kozoktatas/20251027_Schiller-Mariann-magyartanar-szovegertes-kompetenciameres-erettsegi

EUB joggyakorlat értelmezése

Az EUB előzetes döntéshozatal során a 27 tagállam számára értelmezi az uniós jogot az egységes alkalmazás érdekében.

Az EUB által használt fogalmak **autonóm uniós jogfogalmak**, azok **nem feleltethetők meg** annak, amit az egyes tagállamok hazai joga ért az adott jogintézményen, pl. az elévülés kezdő időpontján, vagy az elévülés nyugvásán.

EUB joggyakorlat értelmezése

*„a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállamok jogára kifejezett utalást nem tartalmazó **uniós jogi rendelkezést** a rendelkezés összefüggéseire és a kérdéses szabályozás céljára tekintettel, **önállóan és egységesen kell értelmezni az egész Unióban**” (C-473/24. sz. ügy 20 pont; 2025.12.11.).*

EUB joggyakorlat / elévülés

Az elévülés jogintézménye 50 éve elismerten a jogbiztonság egyik alkotóeleme:

33/76. sz. („Rewe-Zentralfinanz”) ügy

„harmonizációs intézkedések hiányában a közösségi jog által biztosított jogokat a nemzeti bíróságok előtt a nemzeti jog **eljárási szabályai** szerint kell érvényesíteni. Ez csak akkor lenne másképp, ha ezek az eljárási szabályok és határidők gyakorlatilag lehetetlenné tennék azoknak a jogoknak az érvényesítését, amelyek védelmére a nemzeti bíróságok kötelesek. Ez nem mondható el a jogérvényesítésre vonatkozó megfelelő **elévülési határidők** megállapításáról. **Az ilyen határidők megállapítása** a jogérvényesítésre az adójog területén **a jogbiztonság alapvető elvének alkalmazási esete**, amely egyaránt védi az adóköteleseket és a hatóságot.”

EUB joggyakorlat / elévülés

A tényleges érvényesülés elvét a tagállamok alkotmányos rangú szabályai felülírhatják:

C-105/14. számú ügy („Taricco I”): az ÁFA bűncselekményekkel kapcsolatos olasz elévülési szabályok nem teszik lehetővé az irányelvek céljának hatékony érvényesülését.

C-42/17. számú ügy („Taricco II”): Ja, de mégis rendben vannak, hiszen az anyagi jog elévülési szabályainak Olaszországban (is) **alkotmányos rangja van.**

EUB joggyakorlat / elévülés

Nem büntető ügyekben is elismert az elévülés (jogvesztő keresetindítási határidő) jogintézménye:

C-312/93. sz. ügy

Közigazgatási eljárásban a **60 napos keresetindítási határidő elfogadható**, de a bíróságnak joga kell legyen, hogy ezt követően is hivatalból vizsgálhassa a közigazgatási aktus uniós jognak való megfeleléseit.

C-40/08. sz. ügy

Nem ütközik az uniós jogba, ha a tagállami jog egy választottbíróság ítélet érvényesítésére **két hónapos jogvesztő határidőt** ír elő.

EUB joggyakorlat / elévülés

C-40/08. sz. ügy

Miért elég a két hónapos jogvesztő határidő?

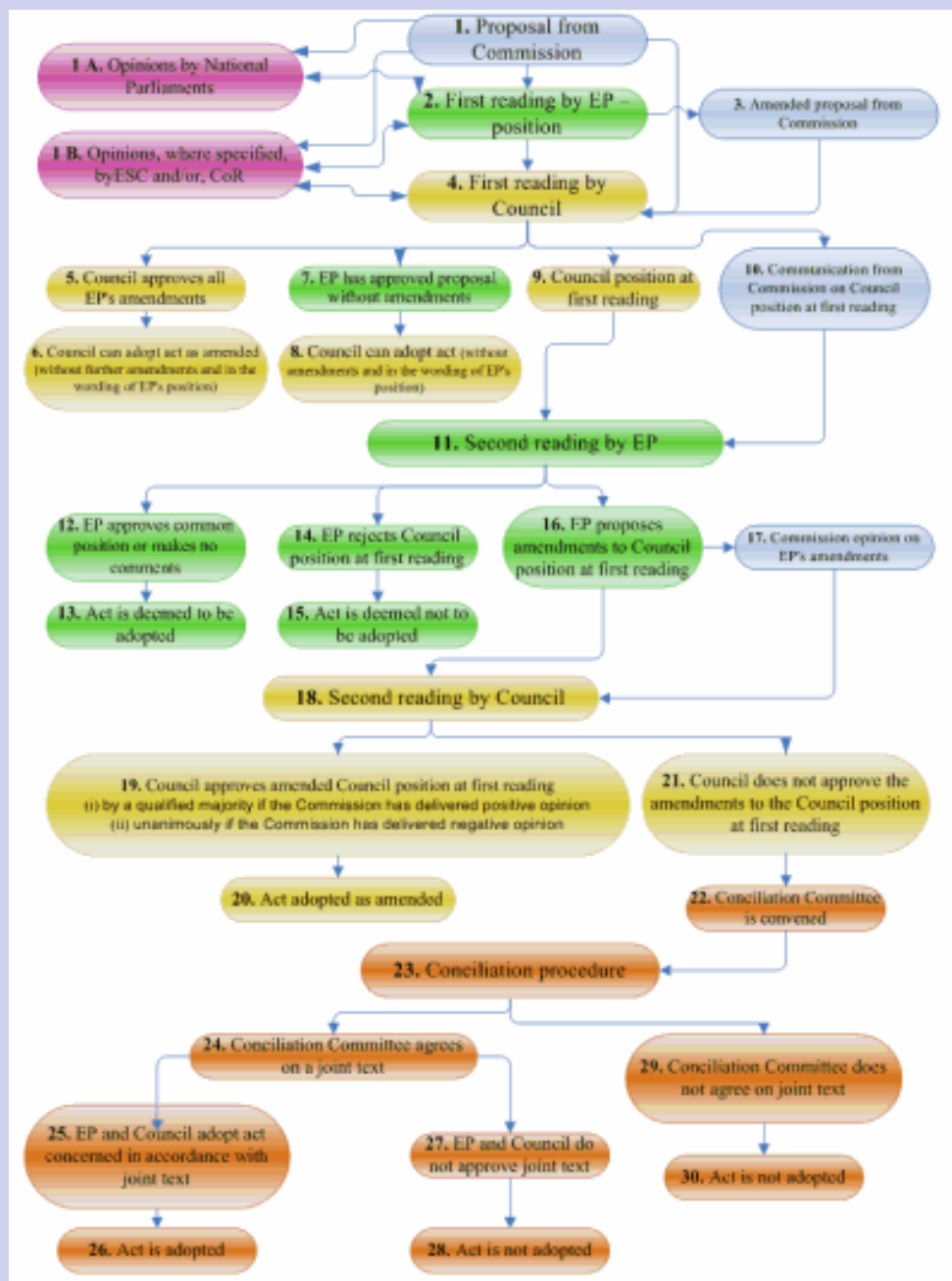
Mert „*egyrészt lehetővé teszi annak értékelését, hogy léteznek-e indokok valamely választottbírósági ítélet megtámadására, és másrészt, adott esetben, az ezen ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kereset elkészítését” (44. pont), valamint a határidő a választottbírósági ítélet kézbesítésével kezdődik, tehát a fogyasztó tudomást szerzett a tisztességtelen választottbírósági kikötés **rá vonatkozó hatásairól** (45. pont).*

A 93/13/EGK irányelv elévülésre vonatkozó rendelkezése

Az eredeti szöveg (1993):

A 2011-es módosítás utáni szöveg:

A 2019-es módosítás utáni szöveg:

EUB joggyakorlat / fogyasztóvédelem

Alapelv

A fogyasztóvédelem fontos, de nem abszolút jellegű. A „túlzásba vitt” fogyasztóvédelem aránytalanul korlátozhatja az alapszabadságokat (pl. árumozgás szabadsága, szolgáltatásnyújtás szabadsága).

- C-315/92 Clinique (1994), C-470/93 Mars (1995), C-220/98 Estée Lauder / Lifting (2000)
- C-511/17. Lindtner Györgyné (2000), C-646/22. Compass Banca (2024)
- C-498/22–C-500/22. sz. egyesített ügyek Novo Banco (2024)

EUB joggyakorlat / fogyasztóvédelem + elévülés

Főszabály: „*a fogyasztóvédelem nem abszolút jellegű, ... a jogbiztonság érdekében meghatározott, észszerű jogvesztő keresetindítási határidők összeegyeztethetők az uniós joggal*” (pl. C-698/18. és C-699/18. sz. egyesített ügyek 56. pont)

DE! Általánosan irányadó, hogy a tagállami szabályok

1. nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi jogorvoslati lehetőségeknél (az **egyenértékűség** elve), és
2. nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a **tényleges érvényesülés** elve), és
3. hatékony bírói jogvédelmet kell biztosítaniuk EUSZ 19. cikk (2) bek., ACh 47. cikk).

EUB joggyakorlat / fogyasztóvédelem + elévülés

- A megállapítási igény **nem évülhet el**, de a jogkövetkezmények levonására vonatkozó igény **elévülhet** (pl. C-698/18. és C-699/18. sz. egyesített ügyek 58. pont, C-776/19–C-782/19. sz. egyesített ügyek 38-39. pont)
- Nem sérti a tényleges érvényesülés elvét, ha az elévülési határidő elegendő ahhoz, hogy **lehetővé tegye** a fogyasztó számára a hatékony **jogorvoslat előkészítését és benyújtását** (pl. C-776/19–C-782/19. sz. egyesített ügyek 31. pont)

EUB joggyakorlat / fogyasztóvédelem + elévülés

- Az elévülési határidő **nem járhat le** addig, amíg a fogyasztó nem szerzett tudomást a szerződésében szereplő valamely feltétel **tisztességtelen jellegéről**, az ezzel kapcsolatos **jogainak terjedelméről** és nem volt ideje az igényérvényesítését **előkészíteni** (pl. C-698/18. és C-699/18. sz. egyesített ügyek 67. pont, C-776/19–C-782/19. sz. egyesített ügyek 45-47. pont; C-80/21–C-82/21 sz. egyesített ügyek 98. pont: *„az elévülési idő csak akkor egyeztethető össze a tényleges érvényesülés elvével, ha a fogyasztónak lehetősége volt jogai megismerésére azt megelőzően, hogy e határidő elkezdődött vagy lejárt volna”*)
- Gfv.VI.30.430/2021/6. [15] pont,
Gfv.VI.30.382/2023/3. [28] pont,
Pfv.VI.20.226/2024/12. [53] pont

EUB joggyakorlat / fogyasztóvédelem + elévülés

C-810/21-813/21. sz. egyesített ügyek; 2024.1.25., valamint C-484/21 és a C-561/21 ügy; 2024.4.25.

- A fogyasztó a szerződésében lévő **szerződési feltétel tisztességtelen jellegét megállapító és azt ezen okból semmisnek nyilvánító határozat jogerőssé válásával szerez** egyértelmű tudomást a feltétel tisztességtelenségéről, ezért ezen időponttól kezdve áll módjában hatékonyan érvényesíteni a 93/13 irányelv által számára biztosított jogokat, azaz **ekkor kezdődhet meg a visszatérítés iránti igény elévülési ideje**, amely igény fő célja azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítása, amelyben a fogyasztó az említett feltétel hiányában lett volna.
- **A fogyasztó tudomását még állandó joggyakorlat esetén sem lehet vélelmezni**, viszont a szolgáltató **tájékoztatathatja**, hogy a szerződésében található valamely feltétel a joggyakorlat szerint tisztességtelen.
- **A szolgáltató bizonyíthatja**, hogy a konkrét fogyasztó már azt megelőzően **tudott vagy észszerűen tudomást szerezhetett** a tisztességtelenségről, hogy az említett feltétel semmisségét megállapító ítéletet hoztak volna.

EUB joggyakorlat / C-679/24.

2024. október 9-i (!) végzés szerinti kérdések:

- 1. *Érvénytelen szerződés nem szűnhet meg felmondással, így az elévülés a szerződéskötéssel indul. Megvalósulnak-e így az irányelv céljai?*** → már eldöntve: C-224/19 és C-259/19 ügyek, 2020.7.16.!
- 2. **Az EUB és Kúria döntéseivel kezdődött az elévülés, vagy a korábban kezdődött elévülés eddig nyugodott?**** → már eldöntve: C-810/21–C-813/21 ügyek; 2024.1.25., és C-561/21 ügy, 2024.4.25.
- 3. **A fogyasztó fenti határozatokról való tudomásszerzése számít?**** → már eldöntve: C-810/21–C-813/21 ügyek; 2024.1.25., és C-561/21 ügy, 2024.4.25.
- 4. **Lehetséges igényérvényesítés az eredeti futamidő lejáratáig?**** → ez honnan jött???

EUB joggyakorlat / C-679/24.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes a nemzeti jog olyan bírósági értelmezése, amely szerint valamely kölcsönszerződésnek – amely nem teljesíthető a tisztességtelen kikötés elhagyásával, mivel az a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozik – a semmissége esetén **a fogyasztó e semmisség megállapításának jogkövetkezményeit bíróság előtt csak az e szerződés megkötésének időpontjától számított ötéves elévülési időn belül érvényesítheti**, amennyiben a fogyasztónak ezen időpontban **nem volt tudomása vagy nem szerezhette tudomást** az érintett szerződési feltétel tisztességtelen jellegéről, és így nem tudta hatékonyan érvényesíteni a 93/13 irányelv által számára biztosított jogokat.

EUB joggyakorlat / C-679/24.

Folytatás:

2) **azzal ellentétes**, ha **azt az időpontot**, amikor a **Bíróság** ezen irányelv értelmezéséről határozott, vagy azt az időpontot, amikor a **nemzeti legfelsőbb bíróság** a fogyasztókkal kötött szerződésekbe foglalt kikötések tisztességtelen jellegéről **határozott**, a fogyasztó által indított, az ahhoz hasonló kikötés alapján kifizetett összegek visszatérítésére irányuló kereset **elévülése** kezdő **időpontjának meghatározása** vagy az ezen elévülésnek **a nyugvását követő folytatódása** céljából veszik figyelembe, amely kikötésre tekintettel a Bíróság az említett irányelvet értelmezte, illetve amelyre tekintettel a nemzeti bíróság határozatot hozott.

Mi várható?

EUB locuta, causa finita?

Jó hír: gyors kúriai reagálás lehetséges

Jpe.III.60.009/2026., eltérési igény a Gfv.VI.30.382/2023/3. sz. ítélettől

1. Érvénytelen fogyasztói kölcsönszerződés jogkövetkezménye levonására irányuló kereseti kérelemmel szemben előterjesztett elévülési kifogás és az érvénytelenséget is vitató érdemi ellenkérelem esetén a bíróságnak **először** az elévülésről kell döntenie, vagy erre csak azt követően kerülhet sor, hogy elbírálta a fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségét?
2. Érvénytelen fogyasztói kölcsönszerződés jogkövetkezménye levonásán alapuló igény elévülésének kezdő időpontjára vonatkozik-e a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: 2014. évi XXXVIII. törvény) 1. § (6) bekezdése, vagy az attól függetlenül, a fogyasztó utolsó teljesítésének időpontjától **kezdődik**?
3. Ez utóbbi esetben, a 2014. évi XXXVIII. törvény 1. § (7) bekezdésétől eltérően, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 326. § (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az érvénytelen fogyasztói kölcsönszerződés jogkövetkezménye levonására irányuló igény elévülése a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozat közzétételéig **nyugodott**?

Jelenlegi kúriai álláspont / elévülés kezdete

Gfv.VI.30.382/2023/3.: „[30] A felperesek által előadott azon álláspont, miszerint a **jogkövetkezmények levonására irányuló igény elévülésének kezdő időpontja az érvénytelenség bíróság által történő megállapításához lenne köthető**, ezért – azon túlmenően is, hogy ellentétes a DH1 törvénnyel – az esetek túlnyomó részében **azt eredményezné, hogy az elévülési idő soha nem kezdődhetne meg**, mivel a DH2 tv. 37. § (1) bekezdése a pusztán az érvénytelenség megállapítását kimondó ítélet hozatalát kizárja. **Nyilvánvalóan elfogadhatatlan egy olyan jogértelmezés, ami az elévülés intézményének teljes kiüresítését eredményezné.**” (2024. február 14.)

(Megerősíti: Pfv.VI.20.226/2024/12. [53], 2024. június 26. és Pfv.III.20.439/2024/9. [106], 2025. február 18.)

Jelenlegi kúriai álláspont / elévülés nyugvása

„Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazhatósága kölcsönszerződéseknél” témában felállított Joggyakorlat-elemző Csoport 2014-es összefoglaló véleménye: „A magyar bírói gyakorlat mindeddig csak akkor látta megállapíthatónak az elévülés nyugvásat, ha a fél az igény érvényesítésében **objektív módon akadályoztatva** volt, a igény **ténybeli alapjával** önhibáján kívül nem volt tisztában, vagy az igényérvényesítés halasztása az adott körülmények között ésszerű magatartásnak volt tekinthető (pl. amíg a hiba felismerését követően a fél reálisan számíthatott a hibás teljesítés peren kívüli orvoslására, vagy amíg a felek között egyezségi tárgyalások zajlanak). Az igény ténybeli alapjának **jogi megítélésével** kapcsolatos ismerethiány vagy bizonytalanság nem tartozik ebbe a körbe: a kiforrott joggyakorlat hiánya nem tekinthető az igényérvényesítést akadályozó menthető oknak (pl. Fővárosi Ítéltábla Gf.16.40.352/2008/5). **Ezzel ellentétes joggyakorlat kialakulása megfosztaná értelmétől** az új Ptk. 6:108. § (1) bekezdését, valamint 6:112. § (1) bekezdését.” (35. o.)

rPtk. → Pfv.VI.20.226/2024/12. sz. [48] - [49], [77] pontok; 2024. június 26.

Az elvek / magyar bírászkodás

A bíróság

- **jogszabályokhoz** (Alaptörvény - R) cikk (2) bek., törvény, kormányrendelet, miniszterelnöki rendelet, miniszteri rendelet, Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és önkormányzati rendelet - T) cikk (2) bek., elsődleges uniós jog - Q) cikk (3) bek., EU rendelet / k.a. irányelv - E cikk) (3) bek.) **kötött** (Alaptörvény 26. cikk (1) bek., Bszi. 2. § (2) bek.),
- **az ítéletét indokolni köteles** (meg kell jelölnie az alkalmazott jogszabályt és számot kell adnia az értelmezéséről; Bszi. 13. § (1) bek., Pp. 346. § (4)-(5) bek.),
- **a jogszabályokat az Alaptörvény 28. cikk szerint kell értelmezze,**
- **a jogértelmezése nem lehet jogalkotás** (Alaptörvény C) cikk (1) bek., 25. cikk (1) bek., Bszi. 1. §).

Az elvek / EUB elvárások

- Az uniós joggal ellentétes hazai jog(gyakorlat) félretételének kötelezettsége (Csak, ha marad más jog, ami alkalmazható, vagy jogszerűen kialakítható új joggyakorlat!)
- Közvetlen alkalmazás elve (Csak, ha feltétlenek és kellően pontosak! Magánszemélyek között nem!)
- A hazai jog irányelvszerű értelmezése (Csak, ha nem contra legem a jogértelmezés!)

Az alapok / magyar jog

Az elévülés kezdetére vonatkozóan egyértelmű a magyar szabályozás:

rPtk. 326. § (1) bekezdés: „*Az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált.*” ≈ **Ptk. 6:22. § (2) bek.**

DH1 tv. 1. § (6) bekezdés: „A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény elévüléssel kapcsolatos szabályait a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelések tekintetében úgy kell értelmezni, hogy e követelések a kölcsönszerződés fennállása alatt nem évülnek el, azok elévülése a szerződés megszűnésével kezdődik.”

Az egyértelműség miatt a szó szerint vett EUB joggyakorlat követése contra legem lenne!

Az alapok / magyar jog

Az elévülés nyugvására vonatkozóan egyértelmű a gyakorlat, de

rPtk. 326. § (2) bekezdés: *„Ha a követelést a jogosult **menthető okból** nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül – egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül – a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a jogosult a lejárat után a teljesítésre halasztást adott.”* ≈ Ptk. 6:24. §

A jogszabályszöveg lehetővé tesz más értelmezést is.

EUB joggyakorlat / hogy értelmezzük?

Saját álláspont:

A C-679/24. sz. ítéletben az elévülés kezdő időpontjának nevezett időpont a magyar jogban annak az időpontnak felel meg, amikor az elévülés nyugvása megszűnik.

EUB joggyakorlat hatása

A fő kérdés: mikor szűnik meg a nyugvás?

EUB:

- **legkésőbb** az érvénytelenséget megállapító ítélet meghozatalával (ok, **de** (i) ez akármeddig kérhető, és (ii) mi volt akkor a keresetben?),
- ellenbizonyításnak helye van, de nem lehet **általános jelleggel** a kúriai joggyakorlat kialakulásához kötni ezt az időpontot.

Mihez kössük??? Mit jelent, hogy „észszerűen felismerhette”?

EUB joggyakorlat hatása

Ki nem ismerhette fel Magyarországon a tisztességtelenség lehetőségét?

EUB joggyakorlat hatása

C-210/96 („Gut Springenheide”) óta a fogyasztóvédelmi értékelések alapjává egy **szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztót** kell tenni, nem pedig a legkevésbé tájékozottat, legnemtörődömebbet, leggondatlanabbat (31. p.).

C-450/22 („Caixabank”)

„49 A „fogyasztó” 93/13 irányelv 2. cikke b) pontjának értelmében vett **általános fogalmához** hasonlóan, mely **objektív jellegű, és független azon konkrét ismeretektől, amelyekkel az érintett személy rendelkezhet, vagy azon információktól, amelyekkel e személy ténylegesen rendelkezik** (...), valamely szerződéses kikötés átláthatóságának vizsgálata érdekében egy absztrakt referenciaérték alkalmazása teszi lehetővé annak elkerülését, hogy e vizsgálat nehezen, sőt egyáltalán nem megállapítható szubjektív tényezők összetett együttesétől váljon függővé.”

„54 Mindazonáltal nem lehet eleve kizárni, hogy egy olyan **objektív esemény vagy közismert tény bekövetkezése miatt, mint az alkalmazandó szabályozás módosítása vagy az ítélezési gyakorlat széles körben elterjedt és megvitatott fejlődése**, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az **átlagos fogyasztónak** a küszöbkikötésre vonatkozó **általános felfogása** a referencia-időszak során **módosult**, és lehetővé tette ez utóbbi számára, hogy tudomást szerezzen e kikötés esetlegesen jelentős gazdasági következményeiről.”

EUB joggyakorlat hatása / észszerű felismerhetőség

2009. január A CHF 4 hónap alatt több, mint 30 %-ot erősödött

2011. szeptember 29. otthonvédelmi törvény: végtörlesztés piaci árfolyam alatt

2013. január 15. kúriai végzés: több-ezres nagyságrendben vannak folyamatban a devizahitelekkel kapcsolatos perek

2014. július 18. DH1 tv. kihirdetése

Banki perek intenzív médiaérdeklődéssel

2014. október 6. DH2 tv. kihirdetése

2014. december 5. DH3 (Forintosítási) tv. hatályba lépése

2015. március 1-től személyre szabott elszámolások kézbesítése a fogyasztóknak

2016. január 31-ig személyre szabott forintosítási értesítők kézbesítése

2021. december 28. a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozat kihirdetése a Magyar Közlönyben

EUB joggyakorlat hatása

- Hivatalból kell-e a nyugvásra figyelemmel lenni?
- Mi van a jogerősen lezárt ügyekkel?
- Nincs adattörlési kötelezettség fogyasztói szerződéseknél?
- Stb., stb., stb.....

EUB joggyakorlat / mi várható?

C-285/25.

1. A 2014/104/EU irányelv szerinti elévülés a **versenyjogi jogsértést** megállapító bizottsági határozat közzétételéig nyugodhat?
2. Az irányelv átültetését megelőzően befejeződött versenyjogi jogsértés esetében mi vonatkozik az elévülés nyugvására?
3. El lehet térnie a bíróságnak az uniós jogot sértő jogegységi határozattól?

(Jpe.II.60.036/2024/23.)

EUB joggyakorlat / mi várható?

C-351/25.

1. Mikor indul az elévülés, ha felmondás érvénytelenségére hivatkozik a fogyasztó, illetve **az elévülést kell-e először vizsgálni?**
2. Elvállhat-e a fogyasztói és a hitelezői elévülés közjegyzői okiraton alapuló VH eljárásban?
3. Elfogadható-e, ha a DH2 tv. 37. § szerinti jogkövetkezményi per **nem keresethalmazat?**
4. Az **elévülés nyugvására vonatkozó magyar joggyakorlat** megfelel-e az uniós jognak?

Tagállami joggyakorlat

Audiencia Provincial de Barcelona, Sección 15^a

SAP B 348/2024, 2024. március 15.

A barcelonai tartományi bíróság – noha ő maga tette fel az C-810/21–C-813/21 előzetes döntéshozatali kérdést az EUB-nak – a 2024. január 25-i EUB-ítélet megismerése után úgy értelmezte azt, hogy az elévülés kezdőnapja nem a jogerős semmisségi ítélet napja, hanem az az időpont, amikor a klauzula tisztességtelensége **köztudomásúvá vált** a fogyasztók körében. A bíróság 2017 elejére tette ezt az időpontot, arra hivatkozva, hogy **fogyasztóvédelmi szervezetek, ügyvédi irodák és reklámkampányok révén ekkor vált ténylegesen köztudomásúvá** („hecho notorio”) az érintett kikötések tisztességtelen jellege.

<https://www.poderjudicial.es/search/>

Tagállami joggyakorlat

A német Szövetségi Bíróság a 2024. július 9-i XI ZR 44/23 számú ítéletében elutasítóan reagált az EUB C-810/21 - C-813/21 ügyekben hozott 2024. január 25-i döntésére:

„46. ... **A nemzeti jog értelmezése nem vezethet oda, hogy a megfogalmazása és tartalma szempontjából egyértelmű rendelkezés ellentétes értelmet kapjon, vagy a rendelkezés normatív tartalma alapvetően újrafogalmazódjon.** A bírói jogfejlesztés nem hatalmazza fel a bírót arra, hogy az igazságosságról alkotott saját felfogásával helyettesítse a jogalkotó álláspontját (...). Ennek megfelelően **az irányelvnek megfelelő értelmezés csak akkor jön szóba, ha egy norma ténylegesen lehetővé teszi az eltérő értelmezéseket a jogalkotói célnak és szándéknak megfelelő keretek között.** Az irányelv céljának értelmezés útján történő megvalósításának kötelezettsége arra korlátozódik, ami a hazai jogi hagyomány szerint módszertanilag megengedhető (...).”

https://www.bundesgerichtshof.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/Zivilsenate/XI_ZS/2023/XI_ZR_44-23.pdf

Tagállami joggyakorlat

Megerősítette XI ZR 45/24 47. ff. pont, 2025.6.3.

„51. Mivel az Európai Bíróság (2024. január 25-i ítélet – C-810/21–C-813/21, juris 55. pont – Caixabank) az elévülési idő kezdetének szempontjából relevánsnak tekintette, hogy a fogyasztó tisztában legyen a tényállás „jogi értékelésével”, **kizárt a BGB 199. § (1) bekezdés 2. pontjának az irányelvvel összhangban történő értelmezése** (a szenátus 2024. július 9-i ítélete – XI ZR 44/23, BGHZ 241, 107, 46. pont és az ott hivatkozott joggyakorlat). Amint azt az eljáró tanács már korábban eldöntötte és részletesen indokolta, **egy ilyen értelmezés túllépne a nemzeti rendelkezés egyértelmű szövegén, értelmén és célján....”**

https://www.bundesgerichtshof.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/Zivilsenate/XI_ZS/2024/XI_ZR_45-24.pdf

Tagállami joggyakorlat

BGB § 199 Beginn der regelmäßigen Verjährungsfrist und Verjährungshöchstfristen

(1) Die regelmäßige Verjährungsfrist beginnt, soweit nicht ein anderer Verjährungsbeginn bestimmt ist, mit dem Schluss des Jahres, in dem

1. der Anspruch entstanden ist und
2. der Gläubiger von den den Anspruch begründenden Umständen und der Person des Schuldners Kenntnis erlangt oder ohne grobe Fahrlässigkeit erlangen müsste.

BGB 199. § A rendes elévülési idő kezdete és az elévülési határidők

(1) A rendes elévülési idő – amennyiben más elévülési kezdő időpont nincs meghatározva – azon év végén kezdődik, amelyben

1. a követelés keletkezett, és
2. a hitelező tudomást szerzett a követelést megalapozó körülményekről és az adós személyéről, vagy súlyos gondatlanság nélkül tudomást kellett volna szereznie azokról.

Tagállami joggyakorlat

Osztrák Oberster Gerichtshof 7Ob67/24i, 2024.5.22.

Az EUB fogyasztói restitúciós igények elévülésére vonatkozó újabb joggyakorlata **nem perújítási ok**

„[16] Az Európai Unió Bírósága által megállapított „tagállamok eljárási autonómiájának elve” értelmében az uniós jog szerinti egyéni jogok védelmét szolgáló eljárások részleteit – uniós szintű szabályozás hiányában – alapvetően a tagállamok nemzeti jogrendje határozza meg (többek között a C-869/19, Unicaja Banco ügy 22. pontja). A tagállamok hatáskörébe tartozik így különösen a bírósági határozatok jogereje elvének kialakítása (C-234/04, Kapferer, 21. pont).

[19] ... **A tényleges érvényesülés elve ugyanakkor nem követeli meg az osztrák jogerőszabályok korlátozását** annak érdekében, hogy a felperesre egyébként nem kötelező, állítólagosan tisztességtelen szerződési feltételeket vizsgálni lehessen.”

C-40/08 Asturcom 37-44. p.; C-582/21 (lengyel devizahiteles ügy): 35-39. p. C-178/23 (román devizahiteles ügy): 40. p.

Köszönöm a figyelmet!

Kérdés esetén itt, vagy

lajer.zsolt@lajer.net